

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, CENTRUL UNIVERSITAR NORD BAIJA MARE
1.2 Facultatea	LITERE
1.3 Departamentul	ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, TEOLOGIE, ARTE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii / Calificarea	TEOLOGIE ORTODOXĂ PASTORALĂ
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	11.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ 2		
2.2 Titularul de curs	Pr. lect. univ. dr. Claudiu POP claudiupop.bm@gmail.com		
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	Pr. asist. univ. dr. Marius Ioan SABOU mariussioan@yahoo.com		
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2
		2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categoría formativă		DF
	Opționalitate		DO

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care:	3.2 Curs	2	3.3 Seminar	1	3.3 Laborator	-	3.3 Proiect	-
3.4 Număr de ore pe semestru	42	din care:	3.5 Curs	28	3.6 Seminar	14	3.6 Laborator	-	3.6 Proiect	-
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe										20
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren										20
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri										10
(d) Tutoriat										4
(e) Examinări										4
(f) Alte activități:										0
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a)...3.7(f)))						58				
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)						100				
3.10 Numărul de credite						4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu sunt
4.2 de competențe	• Nu sunt

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Sală dotată cu tehnică de calcul, proiector, ecran.
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	• Sală dotată cu tehnică de calcul.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CUNOȘTINȚE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională; • Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte etc., asociate domeniului. <p>ABILITĂȚI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea unor principii și metode de bază pentru înțelegerea și explicarea evenimentelor istorice; • Înțelegerea situației actuale a Bisericilor creștine.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea felului în care au apărut și evoluat denumirile creștine zise „istorice” și a terminologiei creștine folosite azi în cultul și doctrina lor; • Prezentarea și interpretarea corectă a datelor și evenimentelor istorice și bisericești; • Înțelegerea și utilizarea metodelor de cercetare specific istorice pentru scoaterea la lumină a adevărului istoric și religios. • Prezentarea nepărtinitoare a evenimentelor și aprecierea valorilor religioase a celorlalte denominațiuni creștine, pentru ca implicarea în realizarea apropierii dintre creștini să fie mai eficientă.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • În predarea acestei discipline, se urmărește evoluția Bisericii creștine de pretutindeni, prezentându-se felul în care cele trei mari confesiuni (ortodoxă, romano-catolică și protestantă), s-au dezvoltat. Nu constituie obiect de studiu confesiunile neoprotestante apărute în sec. XIX-XX.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Este necesară urmărirea în timp a evoluției fiecărei Biserici în parte, întrucât, mai mult ca oricând, în secolul nostru, se accentuează ideea apropierii între Biserici și se insistă, în acest fel, pe problemele comune ale celor trei mari confesiuni. Disciplina încearcă să prezinte tezaurul fiecărei Biserici în parte, pentru o mai bună cunoaștere a Bisericilor între ele; • Pe de altă parte, este necesară cunoașterea evoluției în timp a propriei noastre Biserici (a Bisericii Ortodoxe în general și a Bisericilor ortodoxe autonome și autocefale, în special), întrucât istoria fiecărui neam merge mână în mână cu istoria propriei Biserici; • Din punct de vedere teologic, disciplina noastră se înrudește și se sprijină pe toate disciplinele teologice, completându-se reciproc.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Politica religioasă a împăraților bizantini din secolul al IV-lea până în secolul al VIII-lea.	2		
2. Arianismul. Sinodul I Ecumenic.	2		
3. Frământările și sinoadele ariene după Sinodul I Ecumenic.	2		
4. Erezia pnevmatomahilor. Apolinarismul. Sinodul al II-lea Ecumenic.	2		
5. Nestorianismul. Sinodul al III-lea Ecumenic.	2		

6. Monofizismul. Sinodul al IV-lea Ecumenic.	2	<ul style="list-style-type: none"> • Procedeele de bază folosite în predarea temelor disciplinei I. B. U. sunt prelegerile însoțite de explicații precum și fixarea cunoștințelor prin seminarii. Se va pune la dispoziția studenților un curs litografiat la sfârșitul căruia se găsește și o listă bibliografică selectivă. La nevoie se va folosi și video-proiectorul. 	
7. Tulburările produse de nestorianism și de monofizism.	2		
8. Formarea Bisericilor vechi orientale.	2		
9. Controverse origeniste. Sinodul al V-lea Ecumenic.	2		
10. Monotelismul. Sinodul al VI-lea Ecumenic.	2		
11. Sinodul Qvinisext.	2		
12. Iconoclasmul. Sinodul al VII-lea Ecumenic. Restaurarea definitivă a cinstirii sfințelor icoane.	2		
13. Popoare creștinate în Apus: germani, anglo-saxoni și scandinavii. Popoare creștinate de Bizanț. Activitatea Sfinților Chiril și Metodie.	2		
14. Cauzele Schismei. Disputa dintre patriarhul Fotie și papa Nicolae I. Schisma cea Mare.	2		
Total ore:	28		

Bibliografie:

1. AHRWEILER, HÉLÈNE, Ideologia politică a Imperiului Bizantin, traducere de Cristina Jinga, postfață de Nicolae Șerban Tanașoca, București, Editura Corint, 2002;
2. BĂBUȘ, Pr. Emanoil, Introducere în Istoria Bisericească Universală, Editura Σοφία, București, 2002, 326 p;
3. BĂNESCU, NICOLAE, Istoria Imperiului Bizantin, (vol. I: Imperiul creștin și asaltul invaziilor, 313 – 610), (vol. II: Imperiul bizantin clasic, 610-1081), Ediție îngrijită de Prof. Dr. Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003;
4. BENGHA, PR. Daniel, Marii reformatori luterani și Biserica Ortodoxă: contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe din secolul al XVI-lea, București, Editura Σοφία, 2003;
5. BODOGAE, Teodor, Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos, Pitești, Editura Paralela 45, 2003;
6. BOSSY, John, Creștinismul în Occident (1400 – 1700), traducere din engleză de Dorin Oancea, București, Editura Humanitas, 1998;
7. BREHIER, Louis, Civilizația bizantină, traducere din limba franceză de Nicolae Spinescu, București, Editura Științifică, 1994;
8. CHIFĂR, Pr. Nicolae, Istoria creștinismului, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005;
9. COMBY, Jean, Să citim istoria Bisericii, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p;
10. DRĂGOI, Pr. Eugen, Istoria creștinismului în date, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004;
11. GABOR, Pr. Dr. Adrian, Biserica și Statul în primele patru secole, Editura Sophia, București, 2003;
12. GABOR, PR. ADRIAN, Biserica și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare, București, Editura Bizantină, 2004;
13. HERTLING, Ludwig S.J., Istoria Bisericii, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p;
14. IONIȚĂ, Viorel, Hotărârile întrunirilor panortodoxe din 1923 până în 2009 – Spre Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, Editura Basilica, București, 261 p;
15. LEB, Ioan Vasile, Biserica creștină în mileniul al doilea, în vol. „Credință ortodoxă și viață creștină”, Sibiu, 1992, p. 97;
16. MARROU, Henri-Irénée, Biserica în antichitatea târzie 303-604, Editura Universitas, București, 1999;
17. POPESCU, Teodor M.; BODOGAIE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., Istoria bisericească universală, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956. 5 Anexa 3;
18. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, Istoria bisericească universală, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p;
19. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, Istoria Bisericească Universală, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606 p;
20. REMETE, George, Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.

8.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Importanța hotărârilor canonice promulgate la primele două sinoade ecumenice	1	La stabilirea temelor de seminar se va indica o	
2. Sinoadele locale și importanța lor	1		

3. Împăratul Justinian și domnia lui	1	minimă bibliografie accesibilă fiecărui student, insistându-se pe descoperirea altor surse bibliografice. Prezentarea lucrării de seminar (în baza unei programări) este obligatorie. Nerespectarea acestei cerințe atrage după sine excluderea de la examenul semestrial.
4. Misiunea creștină în Răsărit și Apus în sec. IV-VI	1	
5. Hotărârile dogmatice ale sinoadelor ecumenice și importanța lor	1	
6. Sfântul Ioan Damaschinul, apărător al icoanelor	1	
7. Biruința Ortodoxiei asupra tuturor ereziilor	1	
8. Apariția și dezvoltarea mahomedanismului	1	
9. Starea generală a Bisericii după Sinoadele ecumenice	1	
10. Situația Patriarhiilor Ortodoxe în perioada a III-a I. B. U.	1	
11. Situația Bisericii de Apus în perioada a III-a I. B. U.	1	
12. Teologia Răsăriteană și Apuseană în sec. IX-XI	1	
13. Monahismul și viața creștină în sec. IV-XI	1	
14. Arta creștină în sec. IV-XI	1	
Total ore:	14	

Bibliografie:

1. AHRWEILER, HÉLÈNE, Ideologia politică a Imperiului Bizantin, traducere de Cristina Jinga, postfață de Nicolae Șerban Tanașoca, București, Editura Corint, 2002;
2. BĂBUȘ, Pr. Emanoil, Introducere în Istoria Bisericească Universală, Editura Σοφία, București, 2002, 326 p;
3. BĂNESCU, NICOLAE, Istoria Imperiului Bizantin, (vol. I: Imperiul creștin și asaltul invaziilor, 313 – 610), (vol. II: Imperiul bizantin clasic, 610-1081), Ediție îngrijită de Prof. Dr. Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003;
4. BENGHA, PR. Daniel, Marii reformatori luterani și Biserica Ortodoxă: contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe din secolul al XVI-lea, București, Editura Σοφία, 2003;
5. BODOGAE, Teodor, Ajutoarele românești la mănăstirile din Sfântul Munte Athos, Pitești, Editura Paralela 45, 2003;
6. BOSSY, John, Creștinismul în Occident (1400 – 1700), traducere din engleză de Dorin Oancea, București, Editura Humanitas, 1998;
7. BREHIER, Louis, Civilizația bizantină, traducere din limba franceză de Nicolae Spinescu, București, Editura Științifică, 1994;
8. CHIFĂR, Pr. Nicolae, Istoria creștinismului, 4 vol., Editura Trinitas, Iași, 1999-2005;
9. COMBY, Jean, Să citim istoria Bisericii, 2 vol., traducere de Mihaela Voicu și Mariana Petrișor, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1999-2001, 171 p. + 239 p;
10. DRĂGOI, Pr. Eugen, Istoria creștinismului în date, Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2004;
11. GABOR, Pr. Dr. Adrian, Biserica și Statul în primele patru secole, Editura Sophia, București, 2003;
12. GABOR, PR. ADRIAN, Biserica și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare, București, Editura Bizantină, 2004;
13. HERTLING, Ludwig S.J., Istoria Bisericii, ediție îngrijită și traducere de Pr. Prof. Dr. Emil Dumea, Editura Ars Longa, Iași, 2001, 671 p;
14. IONIȚĂ, Viorel, Hotărârile întrunirilor panortodoxe din 1923 până în 2009 – Spre Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, Editura Basilica, București, 261 p;
15. LEB, Ioan Vasile, Biserica creștină în mileniul al doilea, în vol. „Credință ortodoxă și viață creștină”, Sibiu, 1992, p. 97;
16. MARROU, Henri-Irénée, Biserica în antichitatea târzie 303-604, Editura Universitas, București, 1999;
17. POPESCU, Teodor M.; BODOGAIE, Pr. Teodor; STĂNESCU, George Gh., Istoria bisericească universală, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1956. 5 Anexa 3;
18. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, Istoria bisericească universală, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, 654 p;
19. RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan ; BODOGAE, Pr. Prof. Dr. Teodor, Istoria Bisericească Universală, 2 vol., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987-1993, 604 p. + 606 p;
20. REMETE, George, Contribuții la studiul Istoriei Bisericești Universale, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Alcătuirea cursului de „Istorie Bisericească Universală” a avut în vedere adaptarea la cerințele actuale de istoriografie moderne, conținutul fiind în concordanță cu cel adoptat și în alte centre universitare din țară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none">Răspunsul la examen	Evaluare scrisă	60%
10.5 Seminar/Laborator /Proiect	Testarea periodică prin susținerea unei teme / lucrări de seminar	Evaluare orală	40%

10.6 Standard minim de performanță

- Utilizarea corectă a metodelor contemporane de cercetare;
- Argumentarea istorică și patristică a evenimentelor;
- Folosirea limbajului teologic specific creștin în prezentarea evoluției fiecărei Biserici.

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
8 iunie 2023	Curs	Pr. lect. univ. dr. Claudiu POP	
	Seminar	Pr. asist. univ. dr. Marius Ioan SABOU	

Data avizării în Consiliul Departamentului SSUTA 10 iulie 2023	Director Departament SSUTA, Conf. univ. dr. Adrian Vasile CHIRA
Data aprobării în Consiliul Facultății de Litere 13 iulie 2023	Decan, Conf. univ. dr. habil. Mircea Fărcaș